РІШЕННЯ № 3/2023
КОМІТЕТУ АСОЦІАЦІЇ УКРАЇНА-ЄС
У ТОРГОВЕЛЬНОМУ СКЛАДІ

від 30 листопада 2023

про позитивну оцінку виконання етапу 2 Додатка XXI-A до Глави 8 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони

КОМІТЕТ АСОЦІАЦІЇ У ТОРГОВЕЛЬНОМУ СКЛАДІ,

Беручи до уваги Угоду про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони[1], зокрема статтю 153,

[1] OJ EU L 161, 29.5.2014, c. 3.

Беручи до уваги, що:

(1) Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – "Угода") була підписана 27 червня 2014 року та набрала чинності 01 вересня 2017 року.

(2) Преамбулою Угоди визначено зобов'язання України забезпечувати поступову адаптацію законодавства України до законодавства ЄС відповідно до напрямів, визначених у цій Угоді, та забезпечувати ефективне її виконання; таким чином сприяючи поступовій економічній інтеграції і поглибленню політичної асоціації України з ЄС.

(3) Відповідно до статті 154 Угоди, Сторони домовилися, що ефективне і взаємне відкриття відповідних ринків у сфері публічних закупівель має здійснюватись поступово та одночасно.

(4) Згідно зі статтею 153(1) та (2) Угоди, Україна забезпечує поступове приведення існуючого та майбутнього законодавства у сфері публічних закупівель у відповідність до acquis ЄС у сфері публічних закупівель. Така адаптація законодавства здійснюється поетапно згідно з періодами, визначеними у Додатку XXI-A "Індикативний графік інституційних реформ, адаптації законодавства та надання доступу до ринку" до Глави 8 Угоди ('Додаток XXI-A').

(5) Відповідно до статті 153(2) Угоди, імплементації кожного етапу викладеного у Додатку XXI-A оцінюється Комітетом асоціації у торговельному складі. Цей аналіз може привести до позитивної оцінки виконання етапу за допомогою Рішення Комітету.

(6) Відповідно до статті 153(3) Угоди, Комітет асоціації у торговельному складі розпочинає оцінку наступного етапу адаптації лише після того, як завершені та схвалені заходи з імплементації попереднього етапу. Рішенням № 2 /2023 Комітету асоціації у торговельному складі надано позитивну оцінку імплементації етапу 1, таким чином уможлививши проведення оцінки та надання позитивної оцінки впровадження етапу 2, як зазначено у Додатку XXI-A.

(7) Додаток XXI-A визначає вимоги, які має виконати Україна для імплементації етапу 2.

(8) Після початку збройної агресії рф проти України, на підставі введеного в Україні воєнного стану та на період його дії, Україна шляхом прийняття постанов запровадила тимчасові особливості здійснення публічних закупівель. Оцінка імплементації етапу 2, викладена у Додатку XXI-A, ґрунтується на зобов'язаннях України щодо скасування тимчасових особливостей застосування законодавства у сфері публічних закупівель протягом 90 днів з дня припинення або скасування дії правового режиму воєнного стану в Україні.

ПРИЙНЯВ ТАКЕ РІШЕННЯ:

Стаття 1

Надається позитивна оцінка щодо виконання Україною етапу 2, як зазначено у Додатку XXI-A , на основі підстав, наведених у Додатку до цього Рішення.

Стаття 2

Це Рішення складене болгарською, хорватською, чеською, данською, англійською, естонською, фінською, французькою, німецькою, грецькою, угорською, ірландською, італійською, латиською, литовською, мальтійською, нідерландською, польською, португальською, румунською, словацькою, словенською, іспанською, шведською та українською мовами, при цьому всі тексти є рівноавтентичними.

Стаття 3

Це Рішення набирає чинності з дня його прийняття.

Вчинено у Брюсселі

Від Комітету асоціації у торговельному складі

Голова

Леон ДЕЛЬВО

Секретарі

З боку української сторони

Олександра НЕЧИПОРЕНКО

З боку сторони ЄС

Фредрік БЕКВІД ТРАНЧЕЛЛ

ДОДАТОК

Відповідно до Додатку XXI-A, для реалізації етапу 2 необхідна апроксимація та імплементація основних елементів Директиви 2014/24/ЄС Європейського Парламенту та Ради[2], а також Директиви Ради 89/665/ЄЕС[3].

Основні елементи Директиви 2014/24/ЄС від 26 лютого 2014 року про публічні закупівлі

Базові елементи Директиви 2014/24/ЄС викладені в Додатку XXI-B "Базові елементи Директиви 2014/24/ЄС від 26 лютого 2014 року про державні закупівлі" до Глави 8 Угоди.

Закон України № 114-IX "Про внесення змін до Закону України "Про публічні закупівлі" та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення публічних закупівель" (далі – Закон про публічні закупівлі), який прийнятий Верховною Радою України 19 вересня 2019 та такий, що вносить зміни до Закону України № 922-VIII від 25 грудня 2015 "Про публічні закупівлі", спрямований на забезпечення наближення до основних елементів Директиви 2014/24/ЄС.

[2] Директива 2014/24/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 26 лютого 2014 року про державні закупівлі та скасування Директиви 2004/18/ЄС (OJ EU L 94, 28.3.2014, с. 65).

[3] Директива Ради 89/665/ЄЕС від 21 грудня 1989 року про координацію законів, підзаконних актів та адміністративних положень, що стосуються застосування процедур перегляду при укладанні контрактів на державні поставки та громадські роботи (OJ EC L 395, 30.12.1989, с. 33).

Закон про публічні закупівлі визначає сферу його застосування, яка охоплює закупівлі товарів, робіт і послуг замовниками. Замовники додатково визначені в Законі про публічні закупівлі, включаючи більшість елементів, викладених у Директиві 2014/24/ЄС. Крім того, Закон про публічні закупівлі містить різні визначення, які загалом можна вважати сумісними з Директивою 2014/24/ЄС. Закон про публічні закупівлі застосовується до закупівель товарів, послуг, робіт, вартість яких перевищує порогову вартість, визначену у статті 3 Закону та яка є нижчою ніж порогова вартість встановлена Директивою 2014/24/ЄС. Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 275 від 18 лютого 2020 "Про затвердження примірної методики визначення очікуваної вартості предмета закупівлі' містить положення щодо методики визначення очікуваної вартості предмета закупівлі.

Відповідно до Закону про публічні закупівлі принципами здійснення публічних закупівель в Україні є:

1) добросовісна конкуренція серед учасників;

2) максимальна економія, ефективність та пропорційність;

3) відкритість та прозорість на всіх стадіях закупівель;

4) недискримінація учасників та рівне ставлення до них;

5) об'єктивне та неупереджене визначення переможця процедури закупівлі/спрощеної закупівлі;

6) запобігання корупційним діям і зловживанням.

Закон про публічні закупівлі передбачає, що вітчизняні та іноземні учасники, незалежно від форми власності та організаційно-правової форми, беруть участь у процедурах закупівель на рівних умовах.

Закон України № 1977-IX "Про внесення змін до Закону України "Про публічні закупівлі" щодо створення передумов для сталого розвитку та модернізації вітчизняної промисловості", ухвалений 16 грудня 2021 запровадив тимчасові вимоги місцевої складової у предметі закупівлі строком на 10 років. Ці вимоги не застосовується до закупівель, які підпадають під дію положень Закону України від 16 березня 2016 № 1029-VIII "Про приєднання України до Угоди про державні закупівлі", а також положень про державні закупівлі інших міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Таким чином, ці національні вимоги до місцевої складової не застосовуються до тендерних пропозицій, запропонованих суб'єктами господарювання Європейського Союзу – незалежно від того, зареєстровані вони в Україні чи ні – або охоплюють продукти, послуги чи роботи, що походять з Європейського Союзу.

Закон про публічні закупівлі передбачає такі процедури закупівель: відкриті торги, торги з обмеженою участю, конкурентний діалог. Загальні принципи Закону про публічні закупівлі сумісні з принципами, викладеними в Директиві 2014/24/ЄС. Закон про публічні закупівлі також передбачає можливість застосування переговорної процедури закупівель; умови її використання в багатьох аспектах є сумісними з умовами Директиви 2014/24/ЄС.

Положення щодо етикетування, протоколів випробування, сертифікації та інших засобів підтвердження відповідають Директиві 2014/24/ЄС.

Відповідно до Закону про публічні закупівлі замовники публікують оголошення про проведення конкурентних процедур закупівель, у тому числі тендерну документацію та проект договору про закупівлю, в електронній системі закупівель. Вся інформація щодо проведення закупівель оприлюднюється в електронній системі закупівель.

Інформація про переможця відображається в електронній системі закупівель. Учасник, якого не визнано переможцем процедури закупівлі/спрощеної закупівлі, може звернутися через електронну систему закупівель до замовника з вимогою щодо надання інформації про тендерну пропозицію/пропозицію переможця процедури закупівлі/спрощеної закупівлі, у тому числі щодо зазначення її переваг порівняно з тендерною пропозицією/пропозицією учасника, який надіслав звернення, а замовник зобов'язаний надати йому відповідь не пізніше ніж через п'ять днів з дня надходження такого звернення.

Загальні принципи здійснення публічних закупівель, викладені в Законі про публічні закупівлі, де також представлені підстави для відмови в участі, критерії відбору, а також критерії оцінки. Включено положення про те, як розглядати аномально низькі ціни тендерної пропозиції.

Загальні положення щодо виконання договорів про закупівлю включено до Закону про публічні закупівлі.

За відсутності спеціальних положень щодо соціальних та інших специфічних послуг, процедури закупівель, до них застосовуються такі ж положення, що і до всіх інших послуг.

Після початку збройної агресії рф проти України, на підставі введеного воєнного стану в Україні та на період його дії, шляхом прийняття постанов було запроваджено тимчасові особливості здійснення публічних закупівель, зокрема щодо процедур публічних закупівель, вимог до учасників торгів та щодо оборонних закупівель. Оцінка імплементації етапу 2, відповідно до Додатку XXI-A ґрунтується на зобов'язаннях України щодо скасування тимчасових особливостей застосування законодавства у сфері публічних закупівель протягом 90 днів з дня припинення або скасування дії правового режиму воєнного стану в Україні.

Основні елементи Директиви 89/665/ЄЕС

Основні елементи Директиви 89/665/ЄЕС викладені в Додатку XXI-C (Основні елементи Директиви 89/665/ЄЕС від 21 грудня 1989 року про координацію законів, підзаконних актів та адміністративних положень щодо застосування процедур перегляду щодо присудження державних контрактів на постачання та громадські роботи (Директива 89/665/ЄЕС) зі змінами, внесеними Директивою 2007/66/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 11 грудня 2007 року про внесення змін до Директив Ради 89/665/ЄЕС та 92/ 13/ЄЕС щодо підвищення ефективності процедур перегляду щодо присудження державних контрактів (Директива 2007/66/ЄС) та Директивою 2014/23/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 26 лютого 2014 року про присудження концесійних контрактів (Директива 2014/23/ЄС)) до Глави 8 Угоди.

Відповідно до змін, внесених до спеціального закону «Про Антимонопольний комітет України» (далі — закон про АМКУ) № 1219-IX від 5 лютого 2021 року, АМКУ, як орган розгляду скарг, створює Комісію (Комісії) з розгляд скарг про порушення законодавства про публічні закупівлі ('Комісія') та здійснює інші повноваження, визначені Законом про публічні закупівлі, Законом України «Про захист економічної конкуренції» від 11 січня 2001 року № 2210-III, із наступними змінами та Законом про АМКУ.

Комісія має складатися з числа Уповноважених з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель (далі – Уповноважені) у складі трьох осіб, які призначаються Головою АМКУ. Через початок повномасштабної війни рф проти України після 24 лютого 2022 року АМКУ тимчасово припинив розгляд скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель. Діяльність органу оскарження була повністю відновлена в квітні 2022 року.

13 лютого 2023 року Наказом Голови АМКУ № 79-ВК було оголошено конкурс на зайняття вакантних посад Уповноважених, який наразі триває з урахуванням вимог Порядку конкурсного відбору та призначення на посади уповноважених з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель.

Закон про публічні закупівлі та Закон про АМКУ передбачають обов'язок АМКУ, як органу, який здійснює контроль у сфері публічних закупівель у межах своїх повноважень приймати письмові рішення, а також можливість їх оскарження в суді.

Положення щодо порядку оскарження процедур закупівлі, викладені в Законі про публічні закупівлі, загалом відповідають Директиві 89/665/ЄЕС. Закон про публічні закупівлі містить положення про призупинення процедури закупівлі, а також строки для подання скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель. Закон про публічні закупівлі передбачає нікчемність договорів, якщо вони укладені з порушенням Закону про публічні закупівлі та містить перелік підстав, за якими укладені договори визнаються нікчемними.